Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 58. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го БЕРЕЗНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 27, 1985 No. 58. VOL. XCII

Ню Йорк вшанував пам'ять Патріярха Йосифа

Ню Йорк (І.К.Н.). — В суботу, 23-го березня, відбувся тут у великій гарній залі Купер Юніон Поминальний концерт на пошану св. п. Патріярха Йосифа. Це була винятково культурна і успішна з кожного погляду імпреза.

Урочистий настрій створила зразу перша точка програми — „Богородице Діво" А. Гнатишина у виконанні мішаного хору „Думка" під диригентурою Семена Комірного, при фортепіяні Тетяна Поташко. Хор „Думка", скріплений в останніх місяцях гарними молодшими голосами, тепер, мабуть, найкращий з усіх українських мішаних хорів в Америці — вишколений, зіграний, з жіночими й чоловічими солістами. „Думка" збирається на турне по Західній Европі у складі 60 осіб, якщо судити по цьому останньому виступі — хор матиме запевнений успіх. У названій першій точці програми солісткою була ліричне сопрано Святослава Жук — Качарай, в останній точці програми виступав теж хор „Думка" із солістом Ігорем Зам'ятим.

„Слово про Патріярха Йосифа" виголосив проф. Леонід Рудницький з Філядельфії, науковий секретар НТШ. У 12-хвилинній промові доповідач перевів по-майстерному центральну думку: що запевняє людині безсмертність? Запевня її особисті діла, писані твори про дану людину і діла наступників. Прелегент підкреслив, що всі ті компоненти безсмертности стосуються покійного Патріярха.

Музичну частину концерту виповнила Юліяна Осінчук, одна з найкращих віртуозів-піяністів, д-р музикології. Виступала тричі — як солістка при фортепіяні із творами Ревуцького, Лисенка і Стеценка, засвідчивши ще раз свою феноменальну музичну пам'ять й досконалу техніку, — акомпаньювала у другій частині концерту Адріянові Бриттанові, скрипалеві (твори Людкевича, Стеценка і Лисенка), і брала участь у музичному тріо — разом із скрипкою А. Бриттана та чельом Нестора Цибрівського („Три п'єси" В. Косенка). У вокальній частині двічі виступала Оленка Геймур, сопрано, при фортепіяні Дозя Сигіда, сильний металічний голос у високих тонах, але й зраджує добру школу у „піянах". Мабуть вперше приявні почули „Аве Марія" Шубрета українською мовою, у перекладі Я. Вечера. У другій частині концерту О. Геймур виконала „Царю небесний" І. Соневицького і мелодійну пісню „Любіть Україну" М. Фоменка до слів А. Малишка.

Уся програма була згармонізовано дібрана, пісні й музичні твори релігійно-церковного характеру або такого патріотично-національні, як згаданий твір Фоменка, чи друга частина могутнього „Кавказу" С. Людкевича на мішаний хор „Думка".

Конгресмени-демократи написали листа М. Горбачову

Вашінгтон. — Як повідомили засоби масової інформації, 23 конгресмени-демократи післали Міхаїлові Горбачову особистого листа, в якому вони остерігають лідерів Совєтського Союзу, що СССР повинен притримуватися всіх дотеперішніх совєтсько-американських договорів про контролю над озброєнням, якщо переговори в Женеві мають бути успішні.

Група демократів-лібералів вислала цього листа до Москви із-за побоювання, що переговори про контролю у Женеві не приведуть до будь-яких результатів, бо Адміністрація президента Роналда Регена має докази, що совєтська сторона порушує попередні договори. Самі автори листа на протязі багатьох років були активними пропагандистами ідеї укладення з Совєтським Союзом якомога більшої кількости договорів про контролю над озброєнням, бо були впевнені, що в цей спосіб можна буде уникнути війни.

Причиною для написання листа послужили незаперечні дані, отримані західніми розвідками про те, що в Сибірі, в районі Красноярська, прискореними темпами будується величезна радарна станція, яка може ввійти в дію за два роки. Згідно з совєтсько-американським договором з 1972 року, створення подібних систем заборонено як у ЗСА, так і в СССР.

Пояснюючи причину, що спонукала їх написати цього листа, конгресмен Стівен Солаж сказав: „Якщо б такого листа післали в Кремль критики совєтсько-американських договорів про контролю над озброєнням, Москва відмахнулася б від нього. Але їм доведеться віднестися до листа більш уважно і серйозно, бо його автори — ліберальні демократи, які на протязі багатьох років активно підтримували ідею необхідности провадити переговори про контролю над озброєннями".

Адміністрація президента Р. Регена позитивно сприйняла ініціятиву групи демократів, вважаючи, що цей крок є виявом тверезого підходу до оцінки совєтських дій.

Совєтський вояк вбив американського офіцера

Гайдельберг, Західня Німеччина. — В неділю, 24-го березня совєтських вояк застрілив офіцера американської армії — працівника військової місії у Східній Німеччині під час інциденту, який президент Роналд Реген назвав „неоправданою трагедією". Вбитий офіцер — 37-річний майор Артур Доналд Ніколсон.

Майор А.Д. Ніколсон

Згідно з повідомленнями, одержаними в Пентагоні, майор Ніколсон був у супроводі сержанта-шофера. Недалеко від містечка Людвігслюст, Східня Німеччина, Ніколсон був вбитий, а сержант поранений.

Штаб-квартира військової місії ЗСА, як і військових місій Франції і Великобританії, знаходиться у Потсдамі. Совєтський Союз має три військові місії у Західній Німеччині — в кожній із зон, колись окупованих ЗСА, Францією і Великобританією. Згідно з договорами, працівники місії можуть без перешкоди бувати у Східній і Західній Німеччині. Вони не можуть входити лише в зону розміщення військових частин.

В телефонічному інтерв'ю з кореспондентами ЮПІ перший секретар амбасади СССР у Вашінгтоні Владімір Кулагін сказав, що „два американських військовослужбовці ввійшли у неділю в заборонену зону, незважаючи на те, що при в'їзді в зону ясно видно знаки російською і німецькою мовами. В одного американського офіцера був фотографічний апарат і він фотографував військові об'єкти. Він був пійманий за руку, не підкорився наказові, а після попереджувального вистрілу в повітря намагався втекти і був убитий".

На думку журналістів агентство ЮПІ, Кулагін читав по телефоні наперед підготований текст. Прочитавши його, він категорично відмовився відповідати на запитання. Кулагін лише сказав, що „отримав інформацію з совєтських військових джерел".

Пентагон рішуче засудив вбивство майора Ніколсона, а речники Державного департаменту ЗСА дослівно назвали це „вбивством".

Москва критикує Сенат за голосування у справі ракет

Москва. — Совєтська центральна преса, „Правда", орган ЦК КПСС й „Ізвєстія" орган Верховної Ради, а за ними також республіканські газети, помістили у числі з 20-го березня ц.р., гостру критику Сенату З'єднаних Стейтів Америки за те, що більшість сенаторів, в демократичній системі, чого напевно не розуміють совєтські писаки, голосували за звільнення фондів для продукції додаткових 21 стратегічних міжконтинентальних ракет МХ. Як відомо ця справа остаточно не полагоджена, бо голосування в Палаті Репрезентантів ще не відбулося і на цьому тлі можуть постати різниці думок між Сенатом і Палатою Репрезентантів.

Політичні аналітики і дипломати також думають, що несподівано різкі атаки совєтських засобів масової інформації на цей проєкт є прямим вмішуванням комуно-московських лідерів у внутрішні справи ЗСА. Більш того, „Ізвєстія", наприклад, назвала аргументацію Адміністрації президента Роналда Регена, який до речі, сам виступав в користь звільнення фондів, „смішною і неповажною", в обличчі започаткованих переговорів про зменшення нуклеарної зброї в Женеві. „Логіка урядових осіб у Вашінгтоні є дійсно дивною", — каже совєтське пресове агентство ТАСС, які думають, що нова зброя є допоміжним чинником у переворах з СССР в Женеві. ТАСС продовжує, що сенатори були піддані нечуваному досі тисковi представників Адміністрації Р. Регена, Пентагону і мілітарного зброєневого комплексу. Совєтські пропагандисти висловлюють навіть здивування що Уряд відважився застосувати таку скрайню тактику у боротьбі за дальшу продукцію нуклеарних ракет.

Але, як заявив один з політичних аналітиків, дивуватись совєтам немає чого. В них такі проблеми не тільки що не дискутуються публічно чи навіть на Верховній Раді, але дуже часто про них совєтські громадяни навіть не знають.

У совєтській пресі є одне правдиве ствердження, що президент Р. Реген має великий вплив навіть на сенаторів і конгресменів з демократичного табору. „Чи треба дивуватися цьому? — запитує одна з американських консервативних газет. Ні, він, тобто Президент, говорить правду про совєтську мілітарну загрозу і поширення комунізму в західній гемісфері і тому кожна чесна людина, особливо політики, які мають відкриті очі, мають нагоду в цьому переконатися. Нічого дивного, що вони голосують за пропозиціями Президента.

Не говорячи нічого про свої арсенали нуклеарної стратегічної зброї, совєтські згадані газети роблять підсумок, що Вашінгтон, мовляв „зовсім не зацікавлений у зменшенні нуклеарної зброї, а усі його запевнення про бажання миру є облудними".

В оселі „Вознесіння" відзначено Шевченківські роковини

Оселя „Вознесіння" у Філядельфії, Па. відзначила в п'ятницю, 8-го березня, 161-ші роковини з дня народження Тараса Шевченка концертом, що був виконаний самими сеньйорами-жителями оселі. На фото (зліва сидять): В. Чубата, М. Михайлів, В. Гірняк, Н. Стефанів, М. Білозор; (стоять): Л. Федорів, Н. Павлишин, І. Гаврилів, О. Близнюк, М. Іванців, М. Шачко і Г. Крохмалюк.

Кредитівка в Ню Йорку росте

Ню Йорк (О. С.). — В неділю, 3-го березня ц.р., тут в авдиторії школи св. Юра відбулися Загальні збори Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч".

Збори відкрив голова Ради директорів Роман Гуглевич, привітавши Владику Василя Лостена, президента Мангеттен Боро А. Стайна, представників організацій і численно присутніх членів. Відчитано протокол з попередніх зборів.

Найцікавішим для членів серед звітів був звіт скарбника-управителя д-ра Івана Сєранта. Звіт виказав великий зріст Кредитівки. Наприклад активи зросли до 67,844,677 мільйона дол. Виплачено дивіденди членам в сумі 5,086,847 мільйонів дол. Сам д-р Сєрант придбав 2,5 мільйона дол., які перенесли громадяни з інших банків до Кредитівки. Один громадянин передав д-рові Сєрантові 80,000 дол. щоб вложити на книжку. Присутні оплесками нагородили звітодавця.

В дискусії забирали голос Роман Крупка, д-р Микола Ценко, д-р Аскольд Лозинський, бажаючи дальших успіхів.

Перевибрано на членів дирекції д-ра І. Сєранта, Івана Винника і Я. Оберишина.

Москва знову закликає до припинення розміщення ракет

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов закликав у п'ятницю, 22-го березня, країни НАТО припинити розміщення американських ракет Першінг-2 і крилатих на своїх територіях. В заміну Горбачов обіцяв, що Совєтський Союз піде, як він висловився, на „контрзаходи", тобто припинить розміщення совєтських ракет у Чехо-Словаччині і Східній Німеччині.

Звернення Горбачова було зроблено під час зустрічі з прем'єр-міністром Фінляндії Калева Сорса, який прибув до Москви як голова консультативного комітету соціялістичних партій з питань роззброєння.

Західні дипломати, акредитовані в Москві, сказали американським журналістам, що в пропозиції Горбачова нема нічого нового. І в минулому різні совєтські лідери зверталися з закликом до країн Західньої Европи не розміщувати американські ракети, обіцяючи за це припинити розміщення своїх. Але відомо, що ЗСА почали розміщення ракет Першінг-2 і крилатих у Західній Европі лише після того, як Совєтський Союз категорично відмовився демонтувати ракети типу СС—20, націлені на столиці та промислові міста країн Західньої Европи.

Горбачов не обіцює забрати ракети СС-20, а лише обіцяє припинити розміщення нових ракет СС-21, СС-22 і СС-23.

Під час зустрічі з Сорсою новий совєтський лідер сказав, що він відповість на запрошення президента Роналда Регена відвідати ЗСА. Політичні коментатори вважають, що питання про зустріч Регена і Горбачова обговорять у половині травня Державний секретар ЗСА Джордж Шулц і міністер закордонних справ СССР Андрей Громико. Можливо, що зустріч Регена і Горбачова відбудеться осінню, коли совєтський лідер приїде на Генеральну Асамблею ОН.

Президент Реґен схильний до компромісу в справі бюджету

Вашінгтон. — Доналд Реген, шеф адміністративного персоналу в Білому Домі, заявив, що президент Роналд Реген є схильний піти на компроміс в справі бюджету оборони, але в ніякому разі він не торкне фондів призначених на пенсії соціяльного забезпечення. Він додав, що президент Реген знає, що в бюджеті оборони є позиції, які можна або зменшити або виелімінувати без шкоди для цілости цього бюджету.

Д. Реген в дальшому заявив, що секретар оборони Каспар Вайнбергер запевнив, що якщо потрібно зліквідувати деякі позиції з бюджету, Департамент оборони знає найкраще що можна елімінувати без шкоди для цілости бюджету.

Д. Реген повторив виразно, що Уряд не піде на жадний компроміс в справі пенсій соціяльного забезпечення. Певні ощадності в бюджеті оборони можна поробити в певних позиціях, як, наприклад, в закупах поживи, амуніції, бензини тощо.

Президент Реген далі критикує конгресових противників бюджету, які забули, що він зменшив на 9 більйонів долярів свій первісний бюджет.

Згаданий шеф адміністративного персоналу в Білому Домі твердив, що Президент і Конгрес правдоподібно знайдуть спільну мову в справі зменшення федерального дефіциту щонайменше в сумі 50 більйонів долярів в 1986 році. Він також сказав, що секретар оборони К. Вайнбергер, якщо зайде потреба, зможе зменшити запропонований бюджет на оборону Америки.

Померла бл. п. Ю. Рудницька

Філядельфія. — У понеділок, 25-го березня, упокоїлася у Бозі після прийняття Найсвятіших Тайн і єлейного помазання на 90-му році життя Юлія Марія Рудницька, з дому Лужницька, вдова по бл. п. сотникові УГА Іванові Рудницькому, адвокатові у Львові.

Парастас відбудеться у середу, 27-го квітня, о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Насевичів, при 109 Іст Табор ровд у Філядельфії. У четвер, 28-го березня, в цьому заведенні будуть відслужені похоронні відправи, а опісля в 9:30 год. буде відслужена Божественна Літургія тут в українському католицькому храмі Христа Царя, при вулицях 17-ій і Каюга. З храму тлінні останки бл. п. Юлії Рудницької будуть перевезені на український католицький цвинтар у Факс Чейсі.

„Культура на вигнанні"

Рочестер. — Під таким заголовком появилася минулого місяця обширна та переплітана численними світлинами стаття про українців в Рочестері та його довкіллі, пера журналіста із щоденника „Таймс-Юніон" Скота Мартелла.

Почин до цієї статтії, в якій автор показує добру поінформованість в історії України та українських поселенців в ЗСА, дав виступ в Рочестері широко відомого артиста-співака Метрополітальної опери Павла Плішки.

Після концерту П. Плішки із симфонічною оркестрою Рочестеру місцева українська громада вітала співака у своєму колі незвичайно тепло та сердечно, як свого рода „героя", як пише С. Мартелла, який почувається українцем та ширить добру славу українців, не зважаючи на те, що він роджений в Пенсильванії, а до ЗСА приїхали ще його діди. Автор пише, що українці уважають Плішку „модерним козаком", борцем за українську культуру і спадщину, „що її від 800 років гноблять польські, австрійські та російські наїзники".

Зупинившись коротко на найсильнішому наїзникові — СССР та даючи приклад Великого голоду, автор статті-репортажу інформує своїх американських читачів про життя українців у Рочестері, зокрема про їхнє релігійне життя та активність при церквах, кредитові установи, про Народний дім, що є осередком культурного та товариського життя та про українські школи.

Свою статтю він закінчує оптимістичним твердженням, що його українські знайомі не вірять, щоб помимо впливу американізації на їхніх дітей українська культура завмерла. Вони уважають, пише С. Мартелла, що молоді покоління навіть із натиском окружаючого світу, будуть завжди ідентифікувати себе із українством і українською традицією та культурою.

Стаття прикрашена також мапою України з кордонами Росії та Польщі. Поміж знімками бачимо одну, що представляє головного радного УНС і голову Округи Рочестеру Володимира Гавриляка.

Мистець О. Мазурик другий раз в Ню Йорку

Джерзі Сиτі, Н.Дж. (Т.К.) — Сповнений вражінь зі зустрічі з українською громадою Ню Йорку, де у неділю, 24-го березня, відкрилася виставка його ікон і краєвидів, зразків різних періодів 20-річчя його мистецької творчости, завітав маестро Омелян Мазурик у понеділок, 25-го березня ц.р., до щоденника „Свобода" у супроводі свого давнього приятеля, колишнього співредактора „Нашого слова" у Варшаві Михайла Дзвінки.

„Це моя друга виставка у Ню Йорку (перша відбулася у 1979 році). Це місто має мистецький пульс, і мене приваблює. Українці товариські, надзвичайно симпатичні, культурні, видимо зацікавлені мистецтвом", — розповів маестро. Відкриття виставки почалося в 1-ій годині по полудні і тривало до 9-ої вечора. „Ще

(Закінчення на стор. 3)

Мистець О. Мазурик у редакції „Свободи" біля його картин, щов він її подарував редакції в 1979 році.

В СВІТІ

ПЕВНІ І НЕДВОЗНАЧНІ ЗАЯВИ ФРАНЦУЗЬКОГО уряду вказують на те, що Франція залишає своє невтральне становище і зближається до позицій інших західніх країн в дебатах про кризу в ЮНЕСКО. Франція, яка затруднює понад 1,000 осіб в ЮНЕСКО, старалася задержати певного роду невтралітет в контроверзії між ЗСА і ЮНЕСКО. У противагу Британії, Японії, Канаді, Голляндії, Швайцарії і Бельгії вона ніколи не грозила залишенням ЮНЕСКО. Одначе, останніми часами французький уряд прийняв більш критичне відношення до ЮНЕСКО, пишучи гострі коментарі з критикою політики і адміністрації цієї організації.

ВИСТУПАЮЧИ З КРИТИКОЮ ПРОТИ УРЯДУ Південної Африки, Честер Кракер, заступник державного секретаря для африканських справ у Вашінгтоні, заявив, що „уряд білої меншини в Південній Африці не може продовжувати правління при помочі зброї". Звертаючи увагу на вбивство 17 негрів минулого тижня, Кракер сказав, що Уряд ЗСА не може погодитися з тим фактом і що „Америка хоче бачити кінець цієї серії вбивств безборонних людей, громадян тої самої країни".

ЗНИКНЕННЯ СОВЄТСЬКОГО ДИПЛОМАТА з Індії дальше клопоче уряди ЗСА, СССР і Індії. Понад тиждень тому, совєтський дипломат, Ігор Ґежа, зник з Ню Делі, столиці Індії. В тому самому часі в Ню Делі вбито совєтського дипломата Валентина Хитриченка. Хоч „Ню Йорк Таймс" у повідомленні з Ню Делі подає, що якась „українська націоналістична група в Ню Йорку" мала заявити, що вбиття совєтського дипломата було ділом згаданої групи, поліція в Ню Делі підозріває, що совєтського дипломата вбили афганці. У понеділок вранці індійці повідомили, що І. Ґежа є правдоподібно в ЗСА.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ і Пентагон повідомляють, що совєти мають шпигунський центр в місцевості Люрдес на Кубі, звідкіля вони реєструють з допомогою електронічних апаратів, інформації з американських радіопередач та навіть приватних телефонічних розмов.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ повідомляє, що в роках 1973-1982 1,5 мільйона жінок в Америці були жертвами насильства, але лише менше як половина з них повідомили про цей злочин поліцію. Причиною того є страх зі сторони жертв насильства перед можливою пімстою або прямо намагання жертв оминути „публічного розголосу". Біля 81 відсотка жертв насильства — це білі жінки. Багато спричинників насильства дістають дуже низькі кари, що є також причиною, що жінки-жертви насильства бояться пімсти зі сторони тих же злочинців.

В НЕДІЛЮ, 24-ГО БЕРЕЗНЯ ц.р. тисячі греко-американців парадували по 5-ій авеню в Ню Йорку, відзначуючи 164-ту річницю проголошення незалежности Греції. В 1821 році греки завзято боролися проти турецького ярма, щоб звільнити себе з-під 450-річного панування турецької імперії. Темою недільної паради була „боротьба за звільнення острова Кипру", який тепер є окупований турецькими збройними силами.

В СТЕЙТІ МІССІСІПІ, після майже чотирьох тижнів закінчився страйк учителів публічних шкіл, під час якого 172,000 студентів не мали навчання. Для доробленння втраченого часу шкільні власті рішили, що навчання буде відбуватися під час вікендів і вакацій. Стейтова леґіслятура ухвалила новий закон для збільшення податків на 77,6 мільйона дол. на покриття підвишки платень учителям, які досі були незадовільно оплачувані.

НЮЙОРКСЬКА ПОЛІЦІЯ арештувала понад 60 жидівських демонстрантів біля совєтської місії до ОН минулої суботи і неділі. Демонстрацію організувала жидівська студентська організація. Ціллю демонстрацій, як заявили організатори, було звернути увагу на обмеження жидівської еміграції з СССР. Серед 300 осіб в цій групі було 120 рабинів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Роналд Реґен — оптиміст

Одною із головних причин виняткової популярности президента Реґена є його оптимістичний світогляд. Люди не люблять, коли представляють їм сучасний і майбутній світ у чорних барвах, люди не люблять залякування, а люблять, коли їх потішається і підбадьорюється запевнюванням, що „все буде добре". Тому Роналд Реґен виграв дійсно лявінною перемогою у минулорічних президентських виборах і тому він далі популярний, бо у кожному своєму прилюдному виступі не крякає, а виявляє оптимізм. Так сталося і в минулий четвер 21-го березня 1985 року, коли він перевів свою чергову пресову конференцію у вщерть виповненій журналістами великій залі Білого Дому.

Коротка вступна заява Президента стосувалася десятичленної далекосяжної ракети типу МХ, на яку Сенат схвалив великою більшістю (55 : 45 голосів) суму півтори більйона долярів. Схвалення цієї суми Палатою Репрезентантів, де демократи мають більшість, стоїть під знаком запиту. Реґен твердив знову, що схвалення грошей на продукцію цієї ракети виявить єдність народу і допоможе Америці переговорювати з СССР у Женеві про редукцію збройного арсеналу. Він стоїть далі на становищі, що треба будувати „мир почерез силу". Він сподівається схвалення бажаної ним суми обома палатами, при чому ствердив, що дотепер не було випадку, щоб Конгрес відмовив будь-котрому президентові грошей на зброю, що забезпечує мир.

Як звичайно, ця остання — третя в цьому році і 29-та відколи Реґен став президентом — пресова конференція тривала тільки 35 хвилин, на протязі яких Президент відповів на завданих йому 19 запитів із перерізних ділянок внутрішньої і закордонної політики. Свій оптимізм він висловив щодо перспектив зустрічі з новим кремлівським вождем Михаїлом Горбачовим. Він уважає, що настала краща атмосфера для такої конференції на вершинах і не виключає переведення її в літі цього року. Черговою найважливішою заявою Реґена, що стосувалася міжнародної ситуації — це підхід до проблеми замирення на Близькому Сході. У цій справі були аж три запити журналістів, які нав'язували до недавніх відвідин у Вашінґтоні єгипетського президента Госні Мубарака і до заяви йорданського короля Гуссейна з-перед кількох днів: ці обидва арабські лідери апелювали до президента Реґена, щоб він заактивізувався у реалізації його власного мирового пляну, що його схвалила Арабська Ліґа (при опозиції тільки збоку Лівії і Сирії). За тим пляном Ізраїль повинен звернути арабам окуповані ним у війні з 1967 року арабські землі, а на правому березі Йордану, який належав колись до Йорданії, мав би постати автономний „національний осідок" для понад 3-ох мільйонів палестинців у правно державному зв'язку з Йорданією. Йорданія такий плян прийняла, а тільки Ізраїль противиться йому. Названі арабські володарі наполягають на Реґена, щоб він ужив свого впливу і відповідно переконав Ізраїль, що в його, Ізраїля, інтересі є тривке замирення з арабами, чого не можна осягнути без концесій в їх користь. Реґен заявив, що він буде сприяти замиренню на Близькому Сході, яке, проте, може прийти тільки у безпосередніх переговорах між Ізраїлем і його арабськими сусідами. Він потвердив своє становище, що не буде переговорювати з Палестинською Визвольною Орґанізацією, поки вона не визнає ізраїльської державности. Але погодився, що можна і треба переговорювати з іншим представництвом палестинців у межах йорданської делеґації.

З інших закордонно-політичних справ Реґен висловив надію, що японському прем'єрові Накасоні вдасться перевести доброволіьне обмеження японського експорту до ЗСА. Реґен вірний принципові вільної міжнародної торгівлі. Він дивиться оптимістично на дальший хід Женевської конференції з СССР про зброю. Висловився дуже прихильно про теперішню демократію у Німецькій Федеративній Республиці. Заперечив будь-яке обмеження системи соціяльного забезпечення. Висловився знову проти будь-яких податків, як засобу зрівноваження державного бюджету. Заперечив, наче би узалежнював підтримування республіканських кандидатів у найближчих виборах від їх становища в різних справах у Конгресі. Відмежувався знову від політики расизму в Південній Африці, але звернув увагу, що в останній тамошній жалюгідній масакрі чорних взяли участь і чорні державні поліцаїнти.

Як завжди — 74-літній Роналд Реґен виявив живучість і бадьорість куди молодшої людини. Був свобідний, не користувався ніякими писаними документами, кількакратно, зажартував. Роналд Реґен показав світові знову, що З'єднані Стейти мають у своєму проводі справжнього державного мужа, справжнього свого лідера.

Ярослав Курдидик

БЕЗПЕРЕБІЙНІ ВІЙНИ МІЖ СУПЕРПОТУГАМИ

У зв'язку з відновленням переговорів про роззброєння між ЗСА і СССР у Женеві, чимало сторінок у міжнародній пресі рясніє — від може і надто оптимістичних сподівань, що врешті-решт, таки пощастить у всьому політичному світі завершити від довгих років, очікуване домовлення.

Найбільшу надію покладається, очевидно, на генерального секретаря Михаїла Горбачова, так наче б то тільки виключно від нього одного, мала б вийти найбільш конструктивна надія — на точно ще не визначеного типу і форми, роззброєнне домовлення.

Є однак і частина преси, в якій відомі коментатори і совєтологи пригадують, що ще перед народженням Горбачова, 60 років тому створені були доктрина і настанова, що одинокий тільки агресивний, непоступливий і постійно наступаючий комунізм повинен уживати підступної філософії Леніна — „щоби поступатися завжди, два кроки до переду, а тільки один крок назад" і таким чином систематично, але і постійно „угроблювати капіталізм". То чому якраз Горбачов, — кажуть коментатори, — мав би вчинити якесь несхвідмірно нове чудо, чи вилім у цій доктрині і перевернути горікоренем, що освячену і закріплену досвідами — „угроблюючу доктрину?"...

Аналітики військових справ стверджують і підтримують теорію, що хоч війна між суперпотугами — немислима, вона бо загрожує неминучим уведенням в акцію нуклеарної зброї, а це рівне — загладі світової цивілізації, але ж з другого боку, війна, чи пак війни між суперпотугами ведуться безперебійно, різних виявів, форм і маштабів, хоч досі не включувано в ці дії ще ніякої нуклеарного типу, зброї.

Ось перед нами лежить вельми цікавий матеріял, з якого наявно виходить, що під сучасну пору, аж у трьох різних місцях і континентах суперпотуги зударились і вже не віднині, встрягли у досить затяжні конфлікти. Це Близький Схід, Афганістан і Південна Америка. І ці зудари прибрали форму воєн не за „стратегічні упревілейовання", але теж і за виснаження противника, як теж, щоб козирувати перед світовою опінією „престижевою вищістю".

І хоч Сі-Ай-Ей (Центральна Розвідча Агенція) дуже вміло і предбачливо приховує свої видатки на підтримку „контрас", що діють у Нікарагуа проти теперішнього уряду „сандиністів", але дещо із цих та подібних їм дій, таки продістається до преси.

Ось під час нещодавнього інтерв'ю із „Вашінгтон Пост" конгресмен Чарлс Вилсон із Тексасу заявив незвичайно щиро і образно, що, мовляв, — „совєти, які є основними винуватцями за втрату наших 50,000 вбитих у В'єтнамі, примушені нам за це окремо заплатити"... І це, — як кажеться — і є головною заслугою Вилсона в тому, що допомога афганістанським повстанцям, почавши із 30-ти у 1983 році, зросла тепер до суми 250 мільйонів долярів. При цій нагоді теж довідуємося, що кожного року окупація Афганістану, коштує Москву між 4-5-ти більйонів долярів, а за п'ять минулих років Совєтський Союз мав великі втрати в людях: коло 10,000 вбитих і понад 50,000 поранених.

Геополітично розціннюючи, то для ЗСА ведення того роду війни, „чиста і нічим незаплямлена форма" відплати Москві за допомогу у В'єтнамі. Совєтський уряд починає вивчати, що після деяких вдатніших проникнень, та підривно-діючих акцій у таких районах, як Куба, Ангола та Етіопія, чи тепер останньо в Нікарагуа, все ще є такі обшири, в яких можна втягатися і воювати навіть у більших маштабах при постійній збройній підтримці, „чужими руками". Але є і такі плацдарми, як Афганістан, де можна поповнити, дослівно „стратегічне самовбивство".

Під сучасну пору „стратегічною помилкою" для Москви є Афганістан. Але і перед тим був Єгипет, а тепер під знаком запиту є теж Ангола і Нікарагуа.

Знавці підпільної війни з кіл „Зелених Беретів" кажуть, що повстанцям в Афганістані зроблено найбільшу допомогу тим, що вони розпоряджають тепер малими і легкопереносними протилетунськими ракетами і протитанковими базуками, і що ці два роди зброї є найдошкульнішими для окупантів. Совєтське головнокомандування лютує від безрадности і втрат і тепер вирішило винищувати доосновно все цивільне населення у відплату за те, що воно дає допомогу повстанцям.

Смертельний змаг між 120,000 окупантською армією і високопатріотичними борцями за волю Афганістану, продовжується. Щойно в останньому часі вони почали допомагати собі модерною зброєю, і пригадують світові, що Афганістан — це В'єтнам для Совєтського Союзу.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРОХАННЯ В ІМЕНІ ХЛОПЧИКА

Велике горе, що спіткало родину Антона і Христини Шумило, примушує мене і людей християнської любови й доброї волі шукати помочі й серед українців і своєї преси.

Ярослав Шумило, що родився із дуже рідкою недугою печінки та у великих терпіннях доживає до третього року життя, втрачає силу боротись за своє існування.

Йому треба другу печінку!

Лікарі з Медичного центру в Олбані, Н. Й., дають 80 відсотків надії, що він зможе жити, якщо знайдеться відповідний донор.

Я — душпастир церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, де був хрищений Ярослав і всі діти родини Шумилів, його родина і всі люди доброї волі звертаємось до всієї української преси та людей доброї волі допомогти використати останню і єдину можливість врятувати дитині життя.

Ця операція все ще вважається експериментальною і тому ніякі забезпечення ці величезні кошти не покривають.

Усі телевізійні станції околиці Олбані передавали про це від вівтірка 11-го до неділі 17-го лютого, „Олбані Тайм Юніон" з 13-го лютого ц.р. і решта преси цих околиць і Американський Клюб „Лайонс Клаб" також відкрив конто на його ім'я.

Ласкаві пожертви просимо пересилати на: Jaroslaw Shumylo Fund, Acc. 11750, Selfreliance N. Y., 10003.

З надією, що наші українські і харитативні організації наше звернення не зігнорують і відгукнуться на наше прохання, ми прохаємо решту української преси це звернення передрукувати.

З висловами правдивої пошани і християнським привітом

о. Евген Гарабач
Гантер, Н. Й.

Емілiян Басюк

УКРАЇНСЬКИЙ ПАВІЛЬЙОН НА МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВЦІ В ЧИКАҐО 1933 РОКУ

Стрілою летить нестримно час, а серед поспіху й динаміки щоденних проблем життя забуваємо про минуле не тільки поодиноких людей, але й про минуле громади.

Роки 1932 і 1933 в історії українців належать до пропам'ятних років, про які ми не повинні забувати, але відзначати їх в такий чи другий спосіб з покоління в покоління. П'ятдесятріччя жахливого голодомору, що його навмисно спричинив нелюдяний режим, було відзначене в 1983 році. Сильний і бадьорий з'їзд молоді під кличем „Українська Молодь Христові" у Львові 1933 року був рівнож відзначений шляхом повторення подібного з'їзду української католицької молоді в Чікаго при кінці 1983 року.

Лишається ще третя подія в анналах українського поселення в Америці, яку слід відпорпати з пороху забуття, щоб мати стимул і прикузу до дальших зусиль і досягнень української спільноти у вільному світі. Автор цих рядків, який в архівах Українського Національного Музею натрапив на книгу протоколів та інші збережені матеріяли відносно Українського Павільйону на Світовій виставці в Чікаго 1933 року, взяв собі за завдання пригадати одним і познайомити других про небувалий подвиг українців на Світовій виставці в Чікаго.

Для належного зрозуміння й оцінки вкладу часу, праці і гроша, щоб здвигнути й заповнити Український павільйон належними експонатими повними змісту української культури, слід взяти до уваги дві дуже невідрадні обставини, серед яких відбувалася сизифова праця не тільки українців в Америці, але й в цілому світі. Перша обставина відноситься до економічної глибокої депресії, а друга — це факт, що до участи в Виставці були запрошені лише державні народи. З огляду на першу обставину — приплив фондів поступав ходою черепахи і грозило навіть цілковите банкрутство, а з огляду на другу — то українці не могли початково одержати стейтового і федерального дозволів на участь у міжнародній виставі. Факт, що українці не мали своєї держави, спричинював величезні труднощі формального порядку на одержання дозволу на павільйон, але завдяки дружнім зв'язкам з відповідними політичними чинниками — такий дозвіл прийшов.

Пригляньмося тепер зблизька наполегливим заходам та зусиллям Української Корпорації Виставки, що її засновано в 1932 році. Властиво перші наради в справі участи у Світовій виставці відбулися 6-го грудня 1931 року, а започаткував й очолив цю акцію д-р Мирослав Сіменович, зорганізувавши Комітет виставки. Кілька місяців пізніше рішено перетворити Комітет на Корпорацію. Дирекція тої Корпорації складалася із 17-ох членів таких, як д-р Мирослав Сіменович, Степан Куропась, Мартин Барабаш, Юліян Маслій, М. Белеган, В. Остапчук, д-р О. Тарнавський, Н. Пікульський, д-р А. Дякун. Корпорація згодом зорганізувала Комітет для придбання експонатів, Гостинний комітет для розміщення і приміщення гостей, та Імпрезовий комітет для виготовлення програми в часі Виставки і на час Українського Тижня культурно-мистецькими розваговими виступами. Гостинний комітет очолила А. Дякун, а Імпрезовий (культурно-мистецький) — маестро Василь Авраменко.

Такі комітети постали в усіх більших скупченнях українців в Америці, Канаді, Чехо-Словаччині, Бельгії, Арґентині і Галичині, так що участь в організації Виставки брали всі українці по цілому світі і це було великою моральною заохотою для чикагської Корпорації виставки. В Галичині, у Львові, створено Ініціятивний комітет для допомоги Корпорації, в склад якого входили: Українське Технічне Т-во, „Народне Мистецтво", „Рідна Школа" і „Сільський Господар". Цей Комітет вислав до Чікаго Стефанію Чижович (нині Пушкар) в дорадчому характері. Львівський Ініціятивний комітет перетворився в Комітет Допомоги Українській Корпорації Виставки Століття Поступу в Чікаго під головуванням радника Іллі Кокорудза (голови „Рідної Школи"). На заступника обрано посла Остапа Луцького, секретарем — Льва Ясінчука, скарбником — Ірину Павликовську. Цей Комітет ділився на секції; одну з них — секцію наукову — очолив о. д-р Йосиф Сліпий.

Зміст Виставки поділено на чотири відділи: народне мистецтво, модерне мистецтво, господарський відділ і відділ української культури. Відділ народного мистецтва займав найбільше місця і був найбагатший, а в його склад увійшли вироби львівської „Кооперативи Українського Народного Мистецтва", що їх замовив і закупив Союз Українок, і вироби кооперативної спілки „Гуцульщина" з Косова. Там же приміщено прекрасну і цінну збірку експонатів „Жіночої Громади" з Праги. Не бракувало також і чудових експонатів, які належали до приватних колекціонерів.

Модерне мистецтво складалося з 23-ох різьб і 20 картин славного на той час мистця Олександра Архипенка, з картин Івана Бабія, Третяківського, Редька, Андрієнка, Савченка, Бельського, Кричевського і Перебийноса. З Бразилії взяв участь Коринівський, з Арґентини — Віктор Цимбал, з Чехо-Словаччини — Бу-

(Закінчення на стор. 4)

Іван Коссак

Яйце

(Майже мемуари)

Куд-куд-дак! Куд-куд-кудак!

Куд-куд-куд-кудак! З кожного подвір'я чути ці куряччі кудкудакання в селі літнього гарячого дня. Півні то тут, то там з границь своїх дворів, тобто з плоту, сповіщають про чергову свою любовну пригоду — буде яйце! Надвечір господиня йде збирати денну продукцію і, хитаючи головою, рахує яйця — знову нема одного. Зозуляста все любить десь знестися так, що не знайдеш, або Стефко випив. Нікому не можна доручити збирання яєць, бо недавно мій дід на наказ баби приніс два яйця з гнізда до тіста на пироги і перше, коте баба ця надбила, вибухнуло з великим гуком і наробило великого смороду. В гніздо курці „підкладається старе яйце — „запорток", щоб курка там знеслася, а дід забрав обидва і за це мусів розробити вапно, щоб забілити сліди свого неуцтва.

Але то є приватний сектор — пережиток темного минулого, а я хочу поділитися спогадами (майже мемуарами) про ясніший державний сектор — світле майбутнє.

Все тут на найвищому державному рівні: курка державна, півень державний і яйце теж. Все поголів'я сидить в кліточках і дає продукцію „яйца дієтичєскіє" і ніяких інших, бо годують так, щоб не поздихали. Тут є дві вигоди: кури на дієті і люди теж. Виготовлені яйця вкладаються на картони з заглибинами по 25 штук в кожен і пакуються до великих пачок для державного споживача. Він може дістати один картон при умові, якщо вистачить, бо таких державних споживачів набирається до кількох сотень коло „гастроному" і всі хочуть „дієтичеських яєць", а щоб дістати більше, на запас, то кличуть всю родину, і всі стоять в черзі. Якщо їх є 10, то вже матимуть 250 яєць. Але щоб знати, в котрому гастрономі їх дають, то треба мати спостережливе око, гострий слух, добрий нюх і сприт.

Чи в автобусі, чи на вулиці треба прислухатись, хтось завжди поділиться зі знайомими чуткою, що там і там „викинули" яйця чи інших продукт. Чомусь говорять не продають, а дають, не привезли товар, а викинули, не купила, а дістала і т. д. Спостерігати треба повсякчас і, як запримітив чергу, відразу ж треба бігти займати, питаючи, хто крайній (а не останній), і вже потім питати, що дають, бо може там не яйця, а огірки або рис, а може ще гірше — книжки, котрі мають викинути завтра до сусідньої крамниці, і дві черги змішалися; хочеться і того, і того.

Був мокрий замовий вечір. Дощ зі снігом робив на тротуарах кашу, а на вулиці ріки. Авта і автобуси раз-у-раз піднімали фонтани води, струї яких, переливаючись і іскрячись у вечірніх вогнях, каскадами спадали на людей, які після роботи юрбами спішилися до своїх щоденних обов'язків — стояти в черзі.

Красне вуха я в конторі почув, що в центральному гастрономі викинули яйця! Негайно подався туди, але вхід до гастроному не був забитий людьми і я з розчаруванням хотів піти геть,

(Закінчення на стор. 4)

Іван Головінський

ПОЕМИ ШЕВЧЕНКА В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЕКЗИСТЕНЦІЯЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

I.

(Доповідь виголошена в НТШ 9-го березня 1985 року)

На протязі історії поети і письменники, намагаючись описати і зрозуміти наше буття створили невичерпну скарбницю психологічного матеріялу. На жаль, психологія першої половини XX століття, під впливом рефлексології Бехтерева та умовних рефлексів Павлова, мало цікавилась багатством екзистенціяльних матеріялів, які знаходимо у творах письменників і поетів. По Другій світовій війні, частинно під впливом катастрофальних переживань людства, сильніше розвинувся екзистенціяльний напрямок у психології, який у противагу до рефлексології і біхевіоризму звертає увагу на онтологічні аспекти наших переживань.

Творчість тих письменників, яких загально прийнято вважати за предвісників екзистенціялізму, в основному була звернена на емоційне насвітлювання виключно негативних аспектів нашого буття, як, наприклад, розпуки, ненависти, жорстокости, тортур і мук, не подаючи альтернатив для своїх негативних образів. У такому сенсі за предвісників екзистенціялізму уважають філософів Фоєрбаха, Ніцше і Кіркегаарда, та письменників: Достоєвського, Гайдеґґера і Сартре.

Данський філософ Кіркегаард, у своїй праці „Філософічні фрагменти", опублікований в 1844-му році, твердив, що західня культура підсилює двоподіл поміж правдою і дійсністю. Людина, відчужившись від Бога і природи, відчужується від інших людей відчуваючи душевну порожнечу, неспокій, безнадійність і розпач.

Ненависть, гнів, тортури і моральний занепад були головними темами Достоєвського. Його герої, Раскольніков і Карамазови — це усоблення порожньої, безнадійної і песимістичної філософії. Характеризуючи Достоєвського, відомий російський філософ Соловйов писав: „Він самі нерви, самий неспокій, сумніви і жорстокість". Ірраціональність була головною вірою Достоєвського. Головні персонажі його повістей кидаються з болю і терпінь, а в їхніх душах триває безперервна боротьба поміж Богом і сатаною.

Невичерпну скарбницю психологічного матеріялу знаходимо в поемах Тараса Шевченка. Вони цінні не тільки тим, що в потрясаючий спосіб описують онтологічну дійсність, але також тим, що дають нам альтернативу для екзистенціяльного песимізму. На жаль, у нашій літературі знаходимо дуже нечисленні праці, які розглядали творчість Шевченка з точки погляду наукової психології. В 1916 році була появилася у Львові праця проф. Степана Балея під наголовком: „З психології творчости Шевченка". У згаданій праці професор Балей аналізував творчість Шевченка під кутом психоаналізи Фройда. В початках 1920 років подібну аналізу Шевченкової творчости перевели Гаєвський і Мойфат.

Життєвий шлях Шевченка — це майже безперервний потік терпінь і змагань. Він міг краще віддзеркалювати глибокі людські почування, ніж інші поети і письменники його часу. Він не тільки писав про любов і ненависть, розпач і радість та душевну боротьбу. Він пізнав і пережив їх в онтологічному розумінні і вони формували його особовість.

II

Коротко розгляну вибрані поеми Шевченка із точки погляду психології екзистенціялізму, так як його розуміють такі відомі теоретики як Бінсвангер, Босс, Май і Рихляк. Рихляк, проаналізувавши писання Кіркегаарда, Гайдеґґера і Сартра, вказує у них на ряд екзистенціяльних понять, таких як відчуження, брак автентичности, яку можна побороти чином і дією, неспокій, розпуку та душевну порожнечу.

Бінсвангер писав, що наше буття існує рівночасно у трьох площинах, або світах, які повинні у житті кожної людини гармонізувати із собою. В першу чергу людина живе як складова частина природи — всесвіту, який Бінсвангер назвав („умвельт"). Рівночасно ми є членами людського суспільства серед якого живемо („мітвельт"). Вкінці, ми переживаємо кожну життєву подію в контексті нашого власного психологічного світу („айгенвельт"). Екзистенціялісти твердять, що людина відчужена від всесвіту та інших людей відчуває порожнечу, неспокій, а згодом і безнадійність та розпуку. Віднайшовши свою питоменність (автентичність) через дію і чин, людина знаходить душевну рівновагу і духовий зв'язок із всесвітом та іншими людьми. Здається, що ніхто не зумів так яскраво змалювати нюанси психічних переживань на тлі національного і соціяльного поневолення як Тарас Шевченко. Сильне, екзистенціяльне поєднання з народом лежало в основі його світогляду як видимо із слів вірша:

Ходімо в селища там люди,
А там де люди,добре буде.
Там будем жить, людей любить,
Святого Господа хвалить.

У передмові до другого видання „Кобзаря" (1847) поет писав: „Щоб знати людей, то треба пожить з ними, а щоб їх описувати то треба самому стати чоловіком, а не марнотратцем чорнила і паперу". Шевченко вийшов з народу,жив серед нього, уболівав його терпіннями і тому для нього та дійсність була такою, як сам писав:

...Якщоб розказати
Про якогонебудь одного магната
Історію правду,
То перелякать саме пекло можна б,
А Данте старого, полупанком нашим
Можна б здивувать.

(Продовження буде)

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

II-85

200.00 дол. Мирон і Стефанія Кохан,
100.00 дол. Ольга, д-р Ігор і мгр Ростислав, Соневицькі (у пам'ять бл.п. о. крилош. Володимира Жолкевича)
по 50 дол. Модест і Ірена Кливак, Роза Кратко (у пам'ять **Мужа бл.п. Александра Кратка**), Ірина Грушкевич (на могилу **бл.п. Блаженнішого Патріярха Йосифа**), Йосиф Губчак, д-р Ярослав і Марія Савка (замість квітів на могилу **бл.п. Софії Несторович**),
30.00 дол. Станиславa Дворян (у пам'ять **бл.п. Емілії Федорук**)
25.00 дол. Ярослав і Ірина Качанівський, Ірена Ільницька, Михайло і Теодозія Галадза,
по 20.00 дол. Ярослав Кравчук (у пам'ять **бл.п. Блаженнішого Патріярха Йосифа**), Анастазія Цьвях,
15.00 дол. Петро Стефанів з Родиною,
по 5.00 дол. Тарас і Ірена Шумилович, Катря Василкевич,

На радіоавдицію „Голос Української Діяспори" зложили:
30.00 дол. Дарія Кузик,
25.00 дол. Роман і Татяна Левицький,
20.00 дол. Роман і Люба Медіна,

На Стипендійний Фонд зложили:
по 100.00 дол. о. Андрій Чировський - Чикаго, Ілл., о. Володимир Возняк-Манстер, Інд.,
50.00 дол. о. Аугустин Породко - Гюстон, Тексас,
25.00 дол. о. Василь Середович - Сиракюзи, Н. Й.
по 20.00 дол. о. Симеон Громіш - Мішавака, Інд., о. Степан Гриньох - Олифант, Па.,
350.00 дол. УПТ-во, Відділ в Керґонксоні, Н. Й. - з доходу Святкових Сходин з нагоди народження бл.п. Блаженнішого Патріярха Йосифа.

4,495.00 дол. Коляда у Філядельфії, Па.

листи ч. 1922 і 1923 — Коляда в Бостоні, Масс. - зібрав і переслав Степан Сідлярчук,
зложили:
25.00 дол. д-р Ярослав Рожанковський,
по 20.00 дол. Степан Сідлярчук, Яків Шегрин,
15.00 дол. д-р Роман Миколаєвич,
по 10.00 дол. Адам Василишин, Роман Толубяк, Петро Пясецький, Теофіля Музика, д-р Іван Дідюк, Григорій Чорній, Микола Рогач,
по 5.00 дол. Володимир Василишин, Михайло Гайда, Степан Головатий, Ярослав Чайківський, Анна Баран, Роман Рондяк Ярослав Станчак, Анна Смалинська, Петро Николишин, Мирослав Витонів, Йосиф Шимонович, Ярослав Музика,

---

Коляда УПТ-ва, Відділ Гемонд, Манстер, Ленцінг і околиця, Індіяна - зібрав і переслав Василь Шуя,
зложили:
25.00 дол. Володимир і Неля Лехман,
20.00 дол. д-р Микола Гнатик,
15.00 д-р Мирослав Лібер,
по10.00 дол. В. Гурчиновський, Петро Бабій, Михайло Ткачук, Василь Шевців, Володимир Гриб, о. Володимир Возняк, О. Войтечко,
по 5.00 дол. Микола Івахів, Осип Лущик, Микола Білецький, Теодор Дзюба, Стен. Василовський, А. Адамко, Михайло Шарий, П. Процик, Кейн-Носик, Ст. Мединський, Кшановський, І. О. Мединський, С. Пилипчак, Марійка Щебайло, Михайло Білик, Василь Шуя,
по 2.00 дол. Волох, Ватти,

Збірка в Лос Анджелесі, Кал. - переслав д-р Олег Синлик,
зложили:
50.00 дол. Йосиф Карпляк (Ей-Бі-Сі Інкорп.),
25.00 дол. д-р Мирослав Полотнянка,
20.00 дол. д-р Дарія Рижевська,
5.00 дол. Володимир Палашевський,

листа ч. 2007 — Коляда в Честер Спрінгс, Па., - зібрав і переслав Теодор Федишин,
зложили:
по 20.00 дол. Теодор Федишин, Стефан Мартиняк,
по 10.00 дол. Осип Струк, Евген Михайлус, Михайло Гайдейчук, Іван Війтик,
по 5.00 дол. Текла Наконечна, Микола Симинишин, Михайло Коробій, Б. і С. Шарга, (нечітке),
4.00 дол. Марія Сохецька,

Листа ч. 1806 - Коляда в Ню Брансвік, Н. Дж. - зібрала Тамара Панкевич,
зложили:
по 20.00 дол. Порфірій і Тамара Панкевич, Северин Старонитник, Михайло і Рената Лупик, Богдан і Марта Цимбалісті, П-во Городецькі,
10.00 дол. Даміян і Ліда Геча,

листа ч. 1979 — Коляда в Морістави, Н. Дж. і збірщики: Василь Пасічняк і Микола Семанишин,
зложили:
100.00 дол. Ляриса А. Долинська,
по 50.00 дол. д-р Володимир І. Базюк, Григорій і Ірена Кузьма, Ігор Кульчицький, Лука Ґураль,
35.00 дол. Василь Гнатів-Лівінгстон,
по 25.00 дол. Ольга Гнатик, Григорій Цюрпіта,
по 20.00 дол. д-р Ірена Біленька, Віра Ковблянська, Володимир і Люба Клячко, Володимир ДжінҐала, Анна Тиха, Олена Куса,
по 15.00 дол. Юрій і Дарія Долинські, Володимир Кіцак,
по 10.00 дол. Роман Граб, Юрко Бачинський, Зенон Онуфрик, о. Осип Панасюк, Люба Савойка, Володар Лисько, Стефан Цвілюк, Маріян Волуйчик,
5.00 дол. Михайло Бруньска,

листи ч. 1929, 1930, 1960 і 1962 — Коляда УПТ-ва в Керґонксоні Н. Й.
листа ч. 1929 - зложили:
по 25.00 дол. Михайло Куриляк, Осип Гуменний,
по 20.00 дол. Осип Безкоровайний, Володимир Дудка, А. Бушак,
15.00 дол. Дарія Хухра,
по 10.00 дол. Дмитро Досяк, Михайло Лаврук, Евген Делецький, Роман і Стефанія Мороз, Евген Гусак, С. і А. Яц, Л. Бубела, Юрій і Ірена Хухра, Федір Савчур, Джералд і Аліse Кубін, Василь Іваночко, д-р Володимир Ціханський, Зеновія Ковальська,
по 5.00 дол. Борис Іван, Віліям і Льоля Савески, М. А. Євчин,

---

листа ч. 1930 - зложили:
25.00 дол. о. Богдан Волошин,
20.00 дол. Союзівка,
15.00 дол. Володимир Квас,
по 10.00 дол. Андрій Лесів, Галина Хамула, Іван Хлистак, Данило і Ганя Слободян, Василь і Марія Шевців, Володимир і Міла Ренер, Ярослав Лесів, Ярослав Салук, Ярослав Цепа, Павло Лонкевич, Григорій і Анастазія Слобода, Богдан і Мирослава Кондра, Петро і Наталія Швайка, Роман Мороз, Роман Чучкевич, Й. Турчин, І. Д. Витвицький, д-р Б. Бабій, Петро Яців, Іван і Ольга Денисенко, Михайло і Ольга Боднак, Анна Оприск, М. Рубіш, Дарія Горняткевич,
по 5.00 дол. Іван Дмитрах, Олімпія Васьків, Святослав Круговий, Іванна Гошовська, В. Гамотюк, Теодор Шмотолаха (неч.),

---

листа ч. 1960 - зложили:
по 10.00 дол. Микола Василик, Микола Вовчук,
по 5.00 дол. Іван Бараник, Іван Неілко, Володимир Мілан,

листа ч. 1962 - зложили:
50.00 дол. Е. і М. Смішкевич,
по 25.00 дол. Олексів, Мисько, д-р Микола Крижанівський,
20.00 дол. М. Гайдич,
по 10.00 дол. Онуфрій Литвин, С. Андрусишин, д-р Рман і Стефа Барановські, О. і Р. Равлюк, З. Кострнюк, Й. Марців, С. Кучак, Г. Дуб, Г. Мокляк, В. Тутка, О. Олійник, А. Бобюк,

---

Товариства Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку:

IRS No: 23-74380645

Всі чеки просимо виставляти на:
St. Sophia Religious Association - Patriarchal Fund
та пересилати на адресу:
7911 Whitewood Rd.
Philadelphia, Pa 19117

Вшанували пам'ять Тараса Шевченка

Хор церкви Святого Вознесення в Мейплвуді, Н. Дж., спільно з недільною школою гідно відзначили 171-шу річницю народження великого сина України — поета Тараса Г. Шевченка.

В неділю після Святої Літургії відправлено Панахиду по св. пам'яті Тарасові з участю вівтарних хлопців, солістки Р. Дідов і церковного хору. Стійку з прапорами несли А. Кулик і І. Головко.

Після Панахиди в парафіяльній залі члени церковного хору (голова хору І. Самчук) приготували перекуску для всіх присутніх, що численно зібрались для відзначення річниці народження Т. Шевченка.

Свято розпочато невмирущим Шевченківським „Заповітом", що його виконав хор під дириґентурою Л. Харченка під акомпаньямент І. Череути.

Відкриття свята зробив о. Іван Наконечний, настоятель церкви Святого Вознесіння, виголосивши слово, в якому закликав присутніх іти за Шевченківським Заповітом. Він сердечно подякував всім присутнім, що так масово заповнили залю, хористам, всім учасникам програми та тим, хто приготовив перекуску. Потім відбулася художня частина, якою проводив студент Василь Федоренко.

На початку цієї частини Аїда Федоренко, активна діячка на культурному відтинку нашої Св. Вознесенської громади, коротко схарактеризувавши постать Тараса Шевченка, з почуттям прочитала два листи, написані Шевченком. Один з них Шевченко писав з Ленінґраду (тодішній Пітербурґ), до свого рідного брата в Україні Варфоломія, а другий поет написав з заслання в Оренбурзі до свого близького приятеля українця Бодянського. Особливо характерним є перший лист до брата. В ньому Шевченко, уболіваючи за Україною та описуючи своє життя у московщині, прохав брата писати до нього листи тільки по-українськи. Це він підкреслював у своєму листі неодноразово. Слово А. Федоренко було цікаве і присутні вислухали його з великою увагою.

Деклямували твори Т. Шевченка учні недільної школи: „Думи мої, думи мої..." продеклямувала Меланія Наконечна, „Ой, маю, маю я оченята" — М. Дубас, „Село", уривок з твору „Княжна" — Наталія Дубас, „Мені тринадцятий минуло..." — Тарас Федоренко.

Зі збірника „Лихо з розуму", що його уклав дисидент Вячеслав Чорновіл, гумореску з-під совєтського життя „До прикладу, та не до ладу", в якій людина старшого віку, шануючи великого поета Тараса Шевченка, не вірить у те, що в совєтській дійсності може знайтися людина, яку можна було б дорівняти до Шевченка, по-мистецьки прочитав К. С.

Потім на сцену вийшов зодягнений в національних строях церковний хор, який на тлі великого портрета Тараса Шевченка, обвинутого українським рушником, під керівництвом дириґента Леоніда Харченка під акомпаньямент піяніста Івана Череути з участю солістки Раїси Дідов гарно проспівав пісні на слова Тараса Шевченка: „Думи мої, думи", „Реве та стогне Дніпр широкій" обробка О. Кошиця, і „Розрита могила" муз. Г. Давидовського, сольо виконала Р. Дідов.

Програму підготовили церковний хор і учні недільної школи, а керувала програмою солістка хору Р. Дідов, якій як і всім її виконавцям, належить велика подяка.

На закінчення всі присутні відспівано український національний гимн.

К. Степовий

ОЗБРОЄНИЙ ЧОЛОВІК викрав у п'ятницю, 22-го березня, французького консула Марселя Фонмейна в мусулманській частині Західнього Бейруту, коли той ішов до праці. Відповідальність за викрадення взяв на себе про ізраїльський ісламський рух „Джігад", який назвав консула „аґентом французького імперіялізму". Поліція повідомила, що свідки бачили, як озброєний чоловік, який захопив працівника французької амбасади, примусив його сісти до авта і поїхав. Зникли ще два працівники французької амбасади, і є побоювання, що вони також викрадені.

ЯК ПОВІДОМЛЯЮТЬ з американської амбасади у Москві, 6-го березня вояка морської піхоти ЗСА побили в московському готелі, де він жив. Амбасада ЗСА заявила з цього приводу офіціяльний протест. Повідомляють, що вояка морської піхоти набили після того, як він вийшов з бари готелю „Інтурист". Свідком інциденту був канадський громадянин, який повідомив про це американську амбасаду. Совєтські керівники пояснюють цей інцидент тим, що „канадець побився з морським піхотинцем".

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА І УСТАНОВ З НАГОДИ 20-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА (1965-1985)

У березні 1985 року відзначуємо постання і 20-ліття діяльности Українського Історичного Товариства (УІТ). За цей час УІТ розгорнуло свою науково-видавничу і організаційну працю і стало одним із найповажніших українських наукових товариств на Заході. УІТ продовжує кращі традиції української історіографії з рідних земель і гідно репрезентує українську історичну науку на міжнародному науковому форумі.

Зокрема бажаємо звернути увагу на довголітнє видання „Українського Історика", єдиного нашого історичного журналу поза межами України, який є виразником української національної історіографії. Починаючи з 1985 року „Український Історик" став історично-українознавчим журналом і значно поширив свою тематику. Протягом 20-літньої діяльности УІТ видало цілий ряд окремих історичних публікацій українською і англійською мовами, включаючи перший Історичний Атлас України. УІТ ініціювало і брало участь в численних наукових конференціях в Америці, Канаді і Европі та причинилося до відродження української національної історіографії у вільному світі.

Ми звертаємося до українського громадянства і установ активно підтримати діяльність УІТ і причинитися до дальшої розбудови „Українського Історика" і реалізації інших важливих науково-видавничих проєктів (видання історичної бібліографії України, збірника наукових праць М. Грушевського, опрацювання нової наукової історії України, й інших необхідних публікацій).

В Україні неможливий розвиток української історичної науки із-за політично-партійної лінії, що її мусять додержуватися в своїх працях українські совєтські історики. Наслідком нагального руїницького процесу русифікації і політичного терору, українська історична наука в Україні знищена. 50-мільйонова нація, зі своїм славним історичним минулим, засуджена брутально і цинічно російсько-комуністичною владою на історичне небуття. На Заході дуже часто історики тенденційно або фальшиво насвітлюють український історичний процес в дусі російської або совєтської схеми історії України — явище вийнятково загрозливе для об'єктивного дослідження історії України.

Головне завдання УІТ і „Українського Історика" було і є боронити і пильнувати інтереси справжньої української історичної науки та її кращі традиції. Ми виправляємо фальшиві інформації про історичний розвиток України в історичних працях, видаваних в СССР і на Заході. Рівночасно науковці, згуртовані в УІТ, систематично розбудовують українську історіографію і гідно репрезентують її перед широким і вільним світом. Ми зробили все, що було в наших силах, щоб об'єктивно насвітлити історію України.

Тепер, по роках наполегливої праці, звертаємося до українського громадянства зі закликом допомогти нам розбудувати матеріяльну базу УІТ і тим самим причинитися до росту „Українського Історика" і реалізації інших видань, присвячених центральним темам української історії. Діяльність і видання УІТ, зокрема єдиного історично-українознавчого журналу „Українського Історика" — це справа цілої української громади в діяспорі. Розвиток української історичної науки має величезне значення для нашої національної справи, пов'язаної з об'єктивним насвітленням усіх періодів історії України, з правдивою реконструкцією історичної метрики української нації від ранньо-історичних часів до нашої доби. Ідеться про історичну правду України, яка є знищена в совєтській УССР, а також дуже часто тенденційно представлена на Заході.

Ми віримо, що громадянство і українські установи розуміють вагу дальшого розвитку незалежної української історичної науки і з нагоди відзначення 20-ліття Українського Історичного Товариства, позитивно відізвуться на наше звернення і стануть правдивими будівничими української історичної науки, стануть відважними борцями за історичну правду України.

За Президію УІТ

Любомир Винар,
голова

Олександер Оглоблин
почесний голова

Марко Антонович
заступник голови

Олександер Домбровський
науковий секретар

Члени Управи УІТ.

Олександер Баран, Богдан Винар, Олег Герус, Теодор Мацьків, Михайло Пап, Орест Субтельний, Теодор Цюцюра, Дмитро Штогрин, Павло Юзик.

Ювілейні пожертви на Видавничий Фонд УІТ, а також Видавничий Фонд М. Грушевського проситься надсилати на таку адресу: U.H.A. Publication Fund, P.O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

УІТ є звільнене від федерального податку і всі пожертви можна відтягати від державного оподаткування в Америці.

БАТЬКО МИРОН

Визначна молода українка Христина Сіра, про яку подано на підставі газети „Байонн Коммюниті Нюз" у вістці п. з. „Х. Сіра серед визначних молодих жінок" („Свобода" ч. 56 з суботи, 23-го березня ц.р.) дочка не Ярослава, як написала згадана газета, а Мирона й Єлисавети Сірих з Байонну, Н. Дж. — Ред.

Мистець...

(Закінчення зі стор. 1)

такого довгого відкриття я ніде на мав", — сказав він.

Не дивлячись на те, що в неділю український Ню Йорк був переповнений культурними імпрезами, на виставку прийшли численні любителі мистецтва. Зареєстрованих було яких 200 осіб, а до того добавилися ще багато інших, що не вписувалися. Успіх був не тільки моральний, але й матеріяльний — бо вже першого дня продав він декілька гарних ікон і краєвидів.

Мистець О. Мазурик втішається великою популярністю не тільки серед українців в Америці чи Канаді, але й у багатьох країнах Західньої Европи, особливо у Франції, де він мешкає.

Закінчивши академію мистецтва у Кракові в 1964 році, він у 1967 році виїхав для поглиблення студій до Парижу, де студіював два роки у вищій школі мистецтва Еколь Суперьєр. Саме там почалася його активність у ділянці малярства — самостійні й групові виставки у багатьох сальонах Парижу. Вже перша з них принесла успіх. Професійна французька критика оцінила його дуже прихильно, відкривши двері до мистецьких галерій багатьох західньоевропейських країн. Згодом він мав виставки в Канаді, в 1973 році в Торонто, а в 1983-84 роках — турне по західній Канаді, де були влаштовані виставки для українців і французьких поселенців. Виставляв він навіть там у маленьких містечках, де були українці, бо його цікавило дізнатися більше і побачити місця перших українських поселенців в цій країні. В Америці, крім Ню Йорку, мав виставки в Дітройті й Чикаго, що увінчалися великим мистецьким і фінансовим успіхом. Пишучи про виставку у Дітрройті ЕКО, до речі, ствердив, що Мазурик перевищує Шагаля, до якого дехто з українських критиків намагається його порівняти. ЕКО назвав його „мужнім правдивим мистцем, якого не встидається, але яким хвалиться навіть Париж...".

У зв'язку з тим, що виставка картин й ікон О. Мазурика, яку влаштувало Об'єднання Мистців Українців Америки в Ню Йорку, співпала з 20-річчям його мистецької діяльности, він показав на ній 40 картин зі свого доробку. Виставлені ікони й краєвиди, між ними „Св. Олімпій" печерський іконописець з XI століття (1968) „Покрова" (1980), „Св. Трійця" (1985) „Козак Мамай", „Св. Миколай", ікони святих князів України (1977) краєвиди з Альп, Перенеїв та Італії, „Соняшник", „Дідо з внуками" тощо.

„У зв'язку з наближенням 1000-річчя хрищення України я спостерігаю, що люди починають більше цікавитися іконами", — сказав О. Мазурик, який до речі прибув до Ню Йорку після закінчення успішних виставок у Німеччині — одна з них влаштована Українським Вільним Університетом в Мюнхені у рамках святкувань 1000-річчя Хрищення України, а друга — на бажання німецьких мистців у Гамбурзі.

В Ню Йорку він перебуватиме лише до 5-го квітня, бо мусить поспішати до Бельгії, де на протязі двох місяців відбуватиметься виставка його картин й ікон з нагоди відвідин Папи Івана Павла II.

Виставка мистця Омеляна Мазурика триватиме до неділі, 31-го березня включно; години відвідувань у будні від 6-ої до 8:30 вечора, а в суботу й неділю — від 1-ої до 7-ої вечора в мистецькій галереї при 136 Друга авеню, Ню Йорк. Відвідувачі виставки матимуть змогу познайомитися з О. Мазуриком, який буде присутній на виставці щодня.

---

†

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в суботу, 23-го березня 1985 року відійшов у Вічність на 72-му році життя наш Найдорожчий і Незабутній Муж, Батько і Дідусь

бл. п. ВОЛОДИМИР СТОЯЛОВСЬКИЙ

абсольвент Української Католицької Богословської Академії у Львові.

ПАНАХИДИ були відправлені 24 і 25 березня 1985 р., а похоронні відправи у вівторок, 26-го березня з похоронного заведення Градовського до церкви св. Івана Хрестителя в Дітройті, Міш.

Тлінні останки спочинуть на цвинтарі св. Гробу біля могили улюбленого сина бл. п. Ігоря Ярослава.

Тяжким горем прибиті:

дружина — ОЛЬГА
син — РОМАН
дочка — МАРІЯ ДАНИЛЮК
з мужем ВОЛОДИМИРОМ
внук — МАРКО
брат — ЯРОСЛАВ з родиною в Україні
ближча і дальша Родина в Америці і Україні.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що в п'ятницю, дня 15-го березня 1985 року, по довгій і тяжкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ і БАБУНЯ

бл. п. Стефанія з Гаврилюків Крамар

Цією дорогою складаємо щиру подяку Пароховi УКЦ Святого Духа в Честері, Всч. Отцеві Миронові Грабовському за уділення Покійній Найсвятіших Тайн, за відслуження Парастасу в похоронному заведенні п. Канєвського вечером в дні 18-го березня ц. р. та відпровадження тіла Померщої на цвинтар свв. апп. Петра і Павла у Спрінґфілд. Рівнож щиро дякуємо Всч. Отцеві Павлові Луневу, бувшому сотрудникові при УКЦ в Честері, за часті відвідування Померщої в Її домі та уділювання Її Найсвятіших Тайн щомісяця та участь в Святій Похоронній Літургії разом з нашим Парохом Отцем Грабовським.

Сердечно дякуємо рівнож нашому сусідові Родині Кучера за щиру поміч в нашому горю, часті відвідини Покійної і несення Їй моральної помочі в часі Її страдання.

Щиро дякуємо також Рідним і Знайомим за участь в похоронних відправах, за їх молитви та пожертви на Божественні Літургії.

Нехай Всемогучий і Небесний Отець всіх Вас нагородить сторицею.

В глибокому смутку:

ВОЛОДИМИР — муж
РОМАН — син з дружиною ФЛЬОРЕНС та двома внуками МИКОЛОЮ та РОБЕРТОМ
ГАЛИНА і МИРОСЛАВА — сестри в Україні
МАРІЯ — сестра в Польщі з родиною
ПАВЛО, ЕВГЕН, ЯРОСЛАВ і ВОЛОДИМИР — брати в Европі

Український...

(Закінчення зі стор. 2)

тович.

Надзвичайно цінним і повчаючим доповненням до відділу української культури була збірка картограм діяграм і мап, що їх дбайливо виготовив Технічно-Господарський Інститут з Чехо-Словаччини. Згадана серія мап і картограм віддзеркалювала географічні, ентографічні розміщення українців, підземні багатства України, лісів, рільництва і промислової продуктивности.

Українське фотографічне Т-во зі Львова влаштувало виставку світлин, що зображували типові українські краєвиди, ентографічні типи людей і зразки дерев'яної архітектури. Не обійшлося без збірки українських грошей, що їх доставив Петро Джеймс із Клівленду, а знаний колекціонер з Чикаго Максимчук виставив свою багату збірку української нумізматики.

Видавничі справи заступала „Рідна Школа", „Маслосоюз", „Ревізійний Союз" і Пласт — усі зі Львова.

Внутро павільйону розписав о. Верховський, при допомозі Катамая. При павільйоні зорганізовано українську кухню, яка видавала смачні українські харчі, а для душевної розваги відбувалися виступи хорів, танцюристів та інших аматорських гуртків.

В часі виставки відбувся „Український тиждень" від 14-го до 20-го серпня 1933 року, який закінчився величаво дня 19-го серпня Святом Українського Мистецтва, що відбувся в колісеумі з участю українського хору міста Чикаго, дутої оркестри під батутою капітана Барабаша, танцювальної групи Василя Авраменка. Усіх учасників у виступах було понад одну тисячу. У програму Українського Тижня (перед Святом Українського Мистецтва) ввійшов З'їзд Українського Жіноцтва, що відбувся у вівторок 15-го серпня, З'їзд Української Молоді і вибір „Міс України" в середу 16-го серпня; у четвер був концерт для американської публіки, а в п'ятницю 17-го серпня — З'їзд Українських Професіоналістів. На закінчення „Українського Тижня" 20-го серпня відбулися контести українських хорів, оркестр, танцюристів і солістів.

Про початкові заміри Корпорації, про її початкові організаційні зусилля й трудноці, про здобуття дозволу на участь у Виставці, про будову павільйону, про організацію експонатів і мистецьких виступів, як рівнож про часті заклики корпорації до всього українського громадянства надсилати фонди на сплату павільйону з огляду на небезпеку втрати всього дорібку, — широко розписувалася українська преса у цілому світі.

З перспективи п'яти декад треба скласти глибоке і вдячне признання Корпорації Виставки й усій українській спільноті за їх надлюдські зусилля, які зміряли до того, щоб на Українському Павільйоні повівав синьо-жовтий прапор між прапорами вільних народів світу. Всеукраїнська солідарність, щира співпраця доказали, що спільними силами можна піднести престиж цілого народу і його вікової культури на дуже високий рівень. Такої солідарности забракло полякам і вони мусіли відпродати зачатий павільйон німцям з огляду на брак фондів.

Хай буде честь і слава відважним і завзятим подвижникам культурно-громадського діла, що повинно бути записане золотими нестертими рядками в анналах українських поселенців у вільному світі. Вони здали гідно іспит громадської зрілости.

Згадуючи про те світле минуле, вдивляймося надійно в майбутнє і солідарно та суцільно крокуймо до нових досягнень. Ось, на обріях 1992 року зарисовується друга нагода показати світові багатство української матеріяльної й духової культури, її підземних і надземних багатств, її економії, індустрії, господарства і шкільництва. Перед нами ще вісім років часу. Нібито багато, а властиво не дуже, бо час минає швидко, а що гірше, — ніколи не вертається. Тож слід уже зачинати організаційні заходи і розробляти плянування. Великі справи вимагають великих зусиль, енергії та фінансових засобів. Берімо приклад з наших попередників з 1933 року, з яких ще кілька є між живими, і будьмо гідними їх спадкоємцями.

Міські чинники, які займаються плянуванням Виставки в 1992 році передбачають, що коло 20 мільйонів людей відвідає майбутню виставку в Чикаго. Багато з них поцікавиться й етнічними чикаґськими музеями, а між ними й нашими. Тож справа придбання нового, модернішого приміщення набирає тепер ще більшого значення і спонуки, щоб у 1992 році ми вітали тих рідкісних міжнародних відвідувачів у нових модерних приміщеннях Українського Національного Музею в Чикаго.

Яйце

(Закінчення зі стор. 2)

але звернув увагу, що основна маса людей минає гостроном і вбігає в темний прохід між домами кудись в задвірки. Я теж туди, а там вже розлилося ціле море людей. В болоті, під дощем, але збуджені, з надією в очах кілька сотень людей штурмували вузькі двері, в яких стояв прилавок і там давали яйця. Черга мала вигляд довгої, злої кобри: хвіст тонкий, а голова роздута, бо хто займав чергу, ставав один за одним, а вже ближче до прилавку юрмилася купа людей. Одні просто без черги — це „нахали", інші — „прилипали", вони чергу зайняли раніше, але відлучилися, щоб за одним махом дістати масла, і поки достоялися в черзі за маслом, то їм прийшлося прилипати, бо на своє місце впхатися не могли. Були там також „сволочі", „хохли", „кацапи", „зарази", „подонки", „придурки", і т.д. — ці культурні вислови разом з дощем і снігом лилися на голови цієї інтеліґентної маси людей. Спочатку, коли тільки я зайняв чергу, то був стиснений спереду і ззаду, був мочений дощем зверху і з боків. Змерзлий десь коло півтори години сантиметр за сантиметром здобував простір до яєць; ще метрів з двадцять, і я буду коло дверей. Мене тепер стиснули зі всіх сторін, стало тепло і напружено. На дощ, сніг і вітер ніхто не звертав уваги, хоч зі сусідньої парасолі на мене постійно стікала вода, але це порівняно ніщо перед тим, що мене чекало — це похвала, гордість за свою мужеську стійкість і твердість, а головне, буду мати яєшню. Я повністю вже поринув в гущу „кацапів" і „хахлів". Тут була потрібна сила і зріст. Маленькі жіночки щось знизу пищали, чути було: „задавітє ребійонка", а „ребійонки" плакали і їхні мами все таки лізли без черги. Не так легко їм це вдавалося, бо в голові черги стояв мускулистий, високий страж і старався не пустити „нахалов". Інваліди і жінки з малими дітьми допускалися до прилавку через п'ять законних членів черги. Час від часу було чути заклики: „не пускайте її, вона тут не стояла!", або „не пускайте її, бо вона взяла чужу дитину і хоче пролізти без черги". „женіть геть того алкаша (алькоголіка)". Мами щипали своїх дітей, щоб вони плакали, а якщо плакали затихо, то щипали сильно і тоді рев був, як сирена. Таким чином, їм робили вийняток і пускали без черги, щоб збутися крикуна.

Я був ще далеченько, коли з-за прилавки почулося, щоб не займали черги більше, бо яєць лишилося мало. Ззаду почулися крики — давати по два яйця в одні руки, чоловікам взагалі не давати, бо їм не треба. Стиск став ще більшим, але я вже був коло прилавку і старався між десятками рук запхати і свою з грішми. Щасливці брали свій картон на руку і, високо піднісши догори, як офіціянт в ресторані, обережно випихалися з черги.

Я теж дістав на руку картон і почав пропихатися з натовпу. Це було дуже нелегко, бо бажання були протилежні. Я був один проти десятків, я плив проти течії, мене зносило назад. Я пропихався, просився, пролазив, просочувався, протискався; я боровся за вихід на вільний простір, щоб там на самоті посклaдати свій здобуток до „авоськи" (рід торбини). Але якась дебела енергійна дама, пропихаючись з протилежному напрямку, дала мені штовхана і мій картон, а з ним і яйця, знялися вгору, але земне тяжіння повернуло їх назад і на моїх очах вони поволі опускалися на голови вищеназваних членів черги. Це було як повільно пущені кадри. Я бачив кожне з 25-ти яєць. Це була катастрофа! На землю не впало ані одне яйце — всі були побиті і роздушені над землею. На мене впало три, два розбилися, а одно я зловив. Коли ж до свідомості дійшло, що я тримаю в руках яйце, а два інших спливають по мені, то почув про себе вислови, котрих не можна знайти і в найбільших словниках. Ці вирази в основному монголського і татарського походження, де згадують маму і... В очах людей, по яких текли потоки з „дієтіческіх яіц", я побачив, що в них дуже сверблять руки, але найкраща оборона — це напад, і я теж не лишився у боргу. Як людина інтеліґентна, з вищою освітою, знаючи всі позасловникові вирази, вилив їх на моїх супротивників і, грозячи вцілілим яйцем, випхався з натовпу. Охочих почухати руки об мене не знайшлося, бо втратили б свою чергу. Моєю першою гарячою думкою було викинути те одне яйце, але трохи повитиравшись і змивши під ринвою жовті сліди, згадав, що вдома є одне яйце, яке вже лежить давно, але не споживалося, бо одне є одне — ні до тіста, ані нема що з'їсти, а з двома вже щось можна зробити. Поклав обережно його до кишені і почалапав додому. Вир радісного і щасливого життя навколо захопив мене.

Навкруги на домах величезні електричні реклями, котрі мигають, переливаються світлом і закликають економити електроенергію, щоб не забувати вилучати електроприлади, виходячи з дому, а далі не забувати вилучити газ, і окремо від електроприладів ще мигає нагадування, щоб не забути „виключіть утюг" (праску): а он край тротуару стоїть дама з розчепіреними руками, з вибалушеними очима і видає дивні рохкаючі звуки широко розкритим ротом — тількищо її з ніг до голови скупало авто водою з калюжі, всі навкруги співчутливо сміються з неї, а он не дуже тверезий, замурзаний чоловічок, співаючи загальновідому пісню піяків „Шумєл камиш...", як реп'ях кожуха, цупко чіпляється стовпів і перехожих, старaючись таким чином втриматись на ногах, з твердим наміром долізти додому, де на нього з радістю чекає його любима дружина, а ще ось, на автобус чекає жінка з важкими торбами, в очах горять оптимістичні вогні — вона дістала все, що викинули цього вечора до гастроному.

Мій настрій став песимістично-оптимістичний; але, що там? Он у тому гастрономі стоїть черга! Цікаво, що дають. Може яйця? Треба зайти подивитися...

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ЛИТВАК ТЕЛЕП, член УНС Відд. 334-го ім. Івана Франка в Пармі, Огайо. Померла 22-го листопада 1984 року на 81-му році життя. Нар. 1903 року в Україні. Членом УНС стала 1926 року. Залишила у смутку сина Михайла і чотирьох внуків. Похорон відбувся 1-го грудня 1984 року на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Стефанія Бохонок, секр.

МЕЛАНІЯ ОСТАШЕВСЬКА, член УНС Відд. 271-го ім. І. Франка в Елмайрі, Н.Й., померла 24-го листопада 1984 року на 91-му році життя. Нар. 1893 року в селі Карові, повіт Рава Руська, Західня Україна. Членом УНС стала 1926 року. Залишила у смутку дві замужні дочки, шестеро внуків і сестру. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Горсетс, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Чопко, секр.

ВОЛОДИМИР СВІЩ, член УНС Відд. 287-го Т-ва „Сини України" в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 25-го листопада 1984 року на 66-му році життя. Нар. 1-го серпня 1918 року в Галичині. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 27-го листопада 1984 року на римо-католицькому цвинтарі в Дойлставні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Ясінський, секр.

ГЕЛЕН РІЗЗО, член УНС Відділу 217-го ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., померла 29-го листопада 1984 року на 70-му році життя. Нар. 1-го липня 1914 року в Америці. Членом УНС стала 1944-го року. Залишила у смутку дві сестри Марію Асіто і Анну Трівігно та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Духа в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Стефан Приймак, секр.

РОЗА БОРДИК, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сіті, Па., померла 1-го грудня 1984 року на 67-му році життя. Нар. 14-го січня 1917 року у Форд Сіті, Па. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку дочок: Барбару Боско, Маріяну Квел і Вероніку Мек Кернан. Похорон відбувся 4-го грудня 1984 року на цвинтарі Св. Трійці в Форд Сіті, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Турко, секр.

ЕВА ДЕНКО, член УНС Відд. 235-го ім. св. Михаїла в Росфорді, Огайо, померла 3-го грудня 1984 р. на 86-му році життя. Нар. 1898 р. в Західній Україні року. Залишила у смутку сина Михайла; дочок: Марію Гікон і Олену Котецьку; 11 внуків і двоє правнуків. Похорон відбувся 7-го грудня 1984 року на цвинатарі Кальварія в Толідо, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Бобер, секр.

ОЛЬГА МЕРЖЕЄВСЬКА, член УНС Відд. 231-го в Кемден, Н.Дж., померла 11-го грудня 1984 року на 68-му році життя. Нар. 1916 року в Семенівці, Україна. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку сина Збігнева. Похорон відбувся 11-го грудня 1984 року на цвинтарі свв. Петра і Павла у Вілліямставні.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Пітнер, секр.

РОЗАЛІЯ ГАВРИШ, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж., померла 4-го грудня 1984 року на 86-му році життя. Нар 14-го серпня 1896 року в Галичині. Членом УНС стала 1917 року. Залишила у смутку дітей: Івана, Дороту Гайнес і Анну Довган; та двоє внуків. Похорон відбувся 7-го грудня 1984 року на Українськім Католицькім цвинтарі у Вудбридж, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Меланія Льоренс, секр.

ВІРА ФЕЩЕНКО, член УНС Відд. 106-го ім. св. Миколая в Чикаго, Ілл., померла 13-го грудня 1984 року на 69-му році життя. Нар. 1915 року в Україні. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку мужа Федора, сина Володимира з родиною, дочку Валентину з мужем Миколою; дочку Галю з мужем Олексою; 6 внуків і одного правнука, та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Елмвуд у Чикаго, Ілл.

Вічна Їй пам'ять!
Управа.

Д-р ЛУКА ЛУЦІВ, член УНС Відд. 184-го Т-ва „Верховина" в Ню Йорку, Н.Й., помер у Філядельфії на 90-му році життя. Нар. 30-го жовтня 1895 року в селі Грушова, пов. Дрогобич, Зах. Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Олександру і великий круг приятелів та членів 184-го Відділу УНС. Похорон відбувся 4-го грудня 1984 року на Укр. Кат. цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Ластовецький, секр.